

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

8. Præparatio Xauerij ad prædic. Iaponiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

cum Regi plenius, fecisset fatis; vltro sermo incurrit, in cultus varios factorum, quibus India utebatur, sed maximè in Christianismum eo nuper ex Europa inductum, de quo Paulus sublimi sanctitatis illius commendatione mysteriorum & auctoritatis, partem orbis maximam obtinentis verba fecit; vidensque iucundè ab rege audiri, ac probari, iussit sibi proferri Deiparæ iconem, filium infantem inter brachia sustinentis, opus doctæ manus, quod ei Xaverius eo consilio dederat, vt si qua fauisset occasio id Regi ostenderet, fuitque planè diuinæ bonitatis, vt eius aspectu Rex pietatis sensus, ac reuerentiæ magnos conciperet: acciuit quotquot in aula tunc erant nobiles, & cum iis Virginem flexis genibus adoravit, voluit etiam Regina ostendi quæ suis pariter cum principibus fœminis, & honorariis puellis, venerationem illi prostrata exhibuit, multa ex Paulo, super ea Virgine rogitans & super puero, qui vnde? cur tanti apud Christianos nominis & honoris. Ad quæ Paulus breui ab natali ad ascensionem enarratione, vitam Christi pertextens, incredibili admiratione affectit attonitas, Reginam præfertim, quæ paucis diebus Paulo Cangoximam reuerso, mandauit per nobilem fore sibi rem valdè gratam, si eius picturæ apographum ab eo acciperet. Sed qui hoc duceret pictorem reperire illic non licuit. Ergo illa saltem, perferri ad se compendio petiit religionis Christianæ suprema capita quod Paulus quamprimùm præstitit. Hæc dum Saxoniæ in aula geruntur, multi quotidie Pauli domum nouæ legis, nouæ imaginis, nouorum ex Europa Bonziorum confluere, sunt enim Iapones cupidissimi nouarum rerum & de futura post hanc vita inter se assidue disputant, committente illos multitudine sectarum pugnantium quibus distrahantur. Suspiciere itaque vehementer, idque ante omnia mirari, homines iis præditos dotibus, sprete patria, & domo, milliarium viginti millia per quicquid vsquam est terribile, ac durum, emensos venisse ad pandendam solùm Iaponiis salutem veram: inde circumspicere illos attentius, inquirere de instituto, & conditionibus ipsorum, & acutè videre, cultu licet & habitu viles, haudquaquam ad opes & honores quibus Bonziji inhiant, nauigasse, cum essent ab iis alienissimi. Tandè igitur magis desiderio ardere intelligendi qua lege, quo more, quibus sacris viuerent Christiani: quæ Paulus Deo plenus, eorum quæ per se nouerat præco egregius, reliquorum interpretis fidus, & diu noctuque docebat adeuntes, nec absque suo saltem, compendio; nam quod peculiariter optarat, vxoris & filia animas à Deo obtinuit, cum agnatorum aliquot numero, quos ab se Christianis imbutos disciplinis, salutari lauacro purgari vidit.

8. Meditabatur hæc inter Xaverius ineundum pro Euangelio certamen, iis se præfidiis, si vnquam aliàs, obarmans quæ ad rem tam arduam ducebat potissima, demissione inquam sui, egestatis suæ optimè conscia, per se bono cuius inuitis; sed longe imparis, reuincendæ errorum tam variæ, & inueteratæ falsitati; manifestandæ ignorantia sapientium

8
Præparatio
Xaverij ad
prædic. Iap
poniis.

tium Bonziorum; traducendisque palam eorum flagitiis, & ex illa patriorum Deorum ad eam longæna adoratione transferendis ad Dei unius crucifixi amorem, metumque populis, haudquaquam agrestibus, sed natura superbis, vita sceleratis, superstitioni? doctorum suorum æternis contentionibus sancita, velut oraculo addictis. Quanquã enim quod crebrò suis literis memorat, Iapones sciret, præ aliis infidelibus acutos sagaces, ad verum, bonumque dociles, sed præcipiebat animo, conniuros tumultu, & armis omnibus inferos ne suo capiti præscripta tot sæculis diriperentur octo & sexaginta diademata, & spoliaretur gentis feruitute, quæ quantò veri capacior, tantò Dei maiori dedecore, fraude exitiabili obstricta tenebatur. Quid non erant moturi tot exercitus Bonziorum apud Reges gratiosissimi, & apud populum vetendi, ad propugnationem legis à maioribus acceptæ? Et quidẽ si sola argumentorum vi, res tota ferretur, cum essent rebus quantumvis subtilibus percipiendis idonei, posse de iis sperari victoriam. Sed iis prostratis, vnde impostero auditor eorum mendaciis credulus? vnde promissorum fabuloso emptor? vnde prodigæ illæ quibus interea pinguecebant stipes, in spem fœnoris post vitam decuncis? quis eos vel flocci fecerit, nedum propè divinitus fatos putaverit? autoritate, dignitate, re, victu destitutos, populo in ludum ob delita sigmenta, in execrationem ob scelera, venire necesse sit, haberique cum iis quos iactabant diis dignos ignibus sempiternis qui sibi arbitrium arrogabant, quos vellent ab iis liberandi. Haud tamen agendi principium nisi ab eorum impugnatione, prudenter fieri valebat, prima erant in Bonzios stringenda vulnera, qui omnem in populum mittebant, ac diffundebant luem: ad hoc illum sibi diffidere penitus oportebat, nihil ex se audere; Deo fretum in quævis pericula mortisque, securum pergere, à quo perinde vt ab artifice, omnis instrumenti efficientia nasceretur. Hac Christi Apostolus excelitate, demissi animi confirmatus, ita suos Goam per literas Cangoxima affabatur. [Quando, inquit, à Bonziorum mendaciis, veritas Christiana; & ab re cõsensu tantum abest, quod docent de Deo, & salute; quæ inde nos manent instatationes plusquam credibile vltra verba ituras: hic eò tendimus, & hoc vultu spectamus, vt conditori suo Iaponiam, & Liberatori Christo exhibeamus obsequentem, quare alimur grandi spe adfuturi nobis, in optatum hunc finem eius auxiliij. Populus, quantum conicio, non videtur nobis multum obstiturus, nisi sollicitetur à Bonziis. Cum his verò neque contendemus, nisi claro iure, sed nec metu illorum absistemus ab prædicanda magnitudine veri Dei & vera salute, vt qui præterquam Deo visum erit, tollere contra nos digitum non possint, si Deo volente quicquam in nos funestum statuerint, magno nobis lacro futurum sit, eius nempe causa vitam hanc nobis miseram corripere, qua perpetuò morimur; & quam expectamus, votisque poscimus cum Christo beatam inchoari. Fixum animo est, (dolcant & læuiant Bonziji) veritatis lucem palam

palam

palam omnibus ingerere, iubet enim Deus proximorum salutem, esse nobis hac vita cariorem, cui eius imperio decretum nobis ratumque est parere.]

9 Itaque de se, cumque iam aliquos Goa vocare destinaret, qui suscepto instarent operi, docet animi comparisonem quam afferre illos oporteat ad Apostolici muneris, & vocationis magnæ implendam menturam; suæ videlicet inutilitatis, & nihili veram, non simulatam notitiam; interest ad illius laudem, & disciplinam legentium ne partem hanc ipsius spiritus, & philosophiæ hoc loco sileam, quam paucis notæ, tam necessariæ omnibus, magnum aliquid pro Dei gloria tentaturis. [Nullum inquit finem monendi vos faciam, multò absque vlla comparatione plus Deo placere, qui sui ipsius contemptu locuples, suam eius amori vitam, & gloriæ consecrat; quàm qui aliud quoduis aliqui excellens, & multum obsequium, illi defert. Accinctos vos volo ad iter Iaponicum, non exibat alter ab hoc annis, quin vestrum huc multos uocem, commeatu ad hoc humilitatis sanctæ copioso vos munite; impugnat fortiter, & domate, quicquid vobis refractaria natura opponit. Pro modo communicati vobis à Deo luminis altè vos ipsos introspicite, atque cognoscite: crescet hinc vobis fides, spes, caritas, Dei fiducia, & ardor salutis alienæ, nam Dei fiduciam, diffidentia sui parit: ante omnia iuuerit, probè fundata humilitas, quam ubique, sed in Iaponia maxime, opinione omni magis necessariam sentietis. Quare vos oro, spes omnes vestras à Deo suspendite non à vobis, non ab scientiæ, virium, aut aliis quibusuis dotibus. His tuti armis aduersa quælibet animi corporisque, pro Deo adibitis, qui piè humiles confirmat, & erigit, eosque qui minimis in rebus velut in speculo veraci debilitatem agnoscunt suam. Hos decumanis, & desperatissimis casibus, nec suo cum satellitio demones; nec tempestatibus inconsa maria, nec barbarorum crudelitas, aut quiduis aliud læserit.] Huc vsque Xaverius, qui hac sui tam vili aestimatione, hòc Deo ditior, quò sui egentior noua sibi de cælo auxilia petiit. [Magna me spes tenet, inquiebat, ad futuram mihi in hoc negotio diuinam opem, vt qui meis planè diffusis vicibus, confisionem animi totam reposuerim in Christo, Deipara, & choris nouem mentium Beatarum, ex quibus mihi tutelarem delegi, militantis Ecclesiæ Principem Michaëlem. Nec parcas experto suppeticas ab Iaponiæ totius Archangelo præside, & hos quidem in quotidianas preces nominatim voco, aliosque Iaponiorum custodes Angelos, quibus id muneris à Deo impositum, vt pro salute ipsorum supplicent; nec illos prætereo in cælo beatos qui vt tantam auertant animarum stragem, votis assiduis Dei misericordiam interpellant, meam verò in iis Deo vt par foret commendandis locordiam, & oscitantiam, confido plurimum, suppletum iri, ab Societatis nostræ, assertis iam cælo fratribus: meis ij frigidis, & ignauis desideris, gratiam apud Deum addent.]

10 Sperandis à Deo copiis priuatum adiunxit prædicationis appa-

9

Parænesis
Xaverij ad
missionis Ia-
ponicæ can-
didatos.

10

Donum lin-
tum, guarum Xa-